

TOELICHTING OP VOORSTELLEN PLATTELAND ALLIANTIE NEDERLAND OP DE EVALUATIE FF-WET, BOSWET EN DE NATUURBESCHERMINGSWET

INHOUD:

1. Status Faunabeheereenheden en de uitvoering faunabeheerplannen, de invoeging FBP'n in de ontwikkelen Natura 2000 gebiedsplannen
2. Wildbeheereenheden
3. Meer scheiding tussen Jacht, beheer en schadebestrijding diersoorten (BSBD)
4. Onderbouwing van de noodzaak om tot een wetsartikel te komen voor de "Andere bevredigende oplossing"
5. Wijzigingvoorstel lid 3 art 16 FF-wet.
6. Wijzigingvoorstel art 2FF-wet met een derde lid (voorlichting zorgplicht
7. Pootringen
8. Spoorbanen
9. Exoten en verwilderde (huis)diersoorten
11. Eierzoeken en rapen ter bescherming van de Kieviten en andere weidevogels
12. Rijksbossen v.w.b. herplantplicht onder toezicht en handhaving van de provincies brengen
13. Verplicht stellen van het valkeniersdiploma voor iedereen die met roofvogels naar buiten wenst te treden.

1. Status Faunabeheereenheden en de uitvoering faunabeheerplannen, de invoeging FBP'n in de ontwikkelen Natura 2000 gebiedsplannen

De evaluatie van de huidige FF-wet leert ons dat de wettelijke status van de Faunabeheereenheden en de voorliggende uitvoering van de faunabeheerplannen verbeterd dient te worden en meer een echt verlengstuk van het provinciaal beleid dient te zijn..

De status van de faunabeheerplannen dient een grotere wettelijke status (uitvoeringsverplichting) te krijgen voor alle betrokken partijen die deelnemen in de FBE. (bijvoorbeeld de wilde zwijnen regulatie in de provincie Gelderland, inspanningsverplichting) De plannen dienen als integraal beleid door de provincies te worden overgenomen, daar zij ook door GS worden goedgekeurd. De FBP'n worden door de huidige partners in de faunabeheereenheid opgemaakt hierin dienen de deelnemende organisaties duidelijk aan te geven of zij deze geheel of maar beperkt willen uitvoeren in het beheergebied en waar dit wel of niet wordt uitgevoerd en waarom, zodat alle partijen weten, wat er bedoeld wordt. Ook GS kan hierbij dan met haar goedkeuring van het FBP en haar beleid rekening mee houden. Door de uitzonderingsbepaling in de verbodsartikelen wordt het FBP, na de wet het meest belangrijke document.

- Het is de uitvoering van het beleid. (beleid is niet vatbaar voor B&B)
- Het is getoetst door de beleidsmaker en na een volledige inspraak procedure goedgekeurd. (goedkeuring niet vatbaar voor B&B).
- De wet bekrachtigd het besluit vooraf. (het staat in de wet)
- Bevordert de zorgvuldigheid van het FBP.
- Actualisering van het FBP n.a.v. beleidsaanpassing is noodzakelijk. Na goedkeuring van FBP-wijziging blijft het besluit intact.
- Faunabeheerplannen dienen een integraal onderdeel te zijn van de nieuw op te stellen Natura 2000 plannen.

TOELICHTING:

Hoewel de sector bestuursrecht in Utrecht reeds geoordeeld heeft dat het door GS goedgekeurde FBP, als een verlengstuk van het beleid moet worden beschouwd is dit in de vervolg uitspraken niet terug te vinden als argument, waarop de rechter (mede) beslist.

De PAN vindt dat het beleid van de provincie en het faunabeheerplan in hoge mate op elkaar afgestemd moet zijn. Na goedkeuring dient het Faunabeheerplan als uitvoeringsbeleid van de provincie te gelden, daar dit immers door de zelfde GS, na een volledige inspraakprocedure en advies van het faunafonds goedgekeurd wordt voor uitvoering. GS verstrekt immers hierop al haar ontheffingen en evt. vrijstellingen en aanwijzingen.

De rechters echter vinden het FBP nog steeds van ondergeschikt belang. Belangrijker wordt door hen geacht, dat potentiële bezwaarmakers hun recht krijgen om in B&B te gaan.

De voordelen van FBP als uitvoerendbeleid van GS wordt aangemerkt is;

- Door de uitzonderingsbepaling in de verbodsartikelen wordt het FBP, na de wet het meest belangrijke document.
- Het is de uitvoering van het beleid. (beleid is niet vatbaar voor B&B)
- Het is getoetst door de beleidsmaker en na een volledige inspraak procedure goedgekeurd. (goedkeuring niet vatbaar voor B&B).
- De wet bekrachtigd het besluit vooraf. (het staat in de wet)
- Bevordert de zorgvuldigheid van het FBP.
- Actualisering van het FBP n.a.v. beleidsaanpassing is noodzakelijk. Na goedkeuring van FBP-wijziging blijft het besluit intact.

Aanpassing van de tekst van de verbodsartikelen voor zover zij onder invloed kunnen zijn van de vrijstelling, aanwijzing en ontheffinginstrumenten.

De verbodsartikelen moeten worden toegerust met een uitzonderingsbepaling zoals hieronder omschreven. (of woorden van gelijke strekking).

“Uitzondering op dit verbod geldt voor het gebruik van de aanwijzing, vrijstelling en ontheffing indien sprake is van het uitvoeren van maatregelen conform een of het vigerend Faunabeheerplan”.

De juridische houdbaarheid van met name ontheffingen en aanwijzingen (in mindere mate) is zwak om de volgende redenen:

- Beleid is altijd achterhaald door de werkelijkheid.
- Beleid is “terughoudend” geschreven.
- Beleid gaat uit van “mitsen en maren”.
- Het FBP is toekomstgericht en streeft een doel na.
- Besluiten zijn expliciet geschreven en botsen met de uitleg van het beleid, ondanks de verwoording in het FBP.
- Rechters gaan uit van de centraal gestelde “bescherming”.
- Bezwaarschriften wegen net zo zwaar als beleid en besluit.

- Het FBP weegt minder zwaar. (Men gaat toch immers in beroep tegen het besluit?)
- De rechtbank toetst de tekst van het “besluit” aan het omschreven beleid (provincie). Dit besluit is vatbaar voor bezwaar en beroep (B&B). Pas als een nadere motivering noodzakelijk is wordt uit het FBP geciteerd, ten nadele en ten voordele.

Faunabeheerplannen en de Natura 2000 gebiedsbeheerplannen.

De PAN is van mening, dat bij de nu op te stellen Natura 2000 plannen de huidige goedgekeurde Faunabeheerplannen als een vast onderdeel in de nieuw op te stellen natura-2000 gebiedsplannen dienen te worden opgenomen. Hierdoor wordt integrale uitvoering en gebruik vastgesteld.

2 Wildbeheereenheden

De WBE dient voor het beheer van de hoefdieren een meer belangrijkere en wettelijk vastgelegde taak te krijgen, voor haar gehele beheergebied zoals dit ook reeds is aangegeven voor schadebestrijding in art 65 lid 3 en 4. Het totaalbeheer van de grotere diersoorten (Edelhert, Damhert, Mouflon, Ree en Wild zwijn) dient uitgevoerd te worden conform het vingerende Faunabeheerplan(nen) en wat dan gecoördineerd en planmatig wordt uitgevoerd door de WBE in haar gehele werkgebied. Hierbij zal het FBP als een soort uitvoeringsopdracht (resultaat verplichting) van de provincie moeten gelden voor de uitvoerende FBE en de bij haar aangesloten WBE's en andere organisaties (resultaat verplichtingen en controle en sancties hierop moeten dan ook mogelijk zijn) De PAN vindt dat het beheer van diersoorten niet thuis hoort bij de individuele grondgebruikers maar dit uitgevoerd dient te worden, zoals dit al gedeeltelijk verankerd is in het “Besluit Faunabeheer” art 8 lid 1 en 2 (5000 ha en meer). In de praktijk blijkt dat bijna alle FBE'n (op 3 na in Gelderland) in Nederland provincie gebied dekkend zijn. Van belang zal dan ook zijn dat dit voor het gehele werkgebied van de WBE geldt en dat hierop alleen uitzonderingen mogelijk zijn, als die in een goedgekeurd FBP zijn aangegeven.

Toelichting:

De WBE wordt in de huidige FF-wet alleen maar vermeld in art 1 (omschrijving) en in art 65 lid 3 en 4 als werkgebied voor schadebestrijding

De PAN vindt dat de WBE voor het beheer van de grotere diersoorten (hoefdieren) een belangrijkere taak dient te krijgen, voor haar gehele beheergebied, zoals dit ook verwoord is voor de toestemming voor het beheer van deze diersoorten.

De PAN vindt dat alleen de individuele grondgebruiker belang heeft bij het verjagen met ondersteunend afschot **bij schadebestrijding** en niet bij beheer van diersoorten en dat ook hiervoor alleen maar de toestemming grondgebruiker (art 65 lid 6) dient te gelden en niet voor het beheer van de grotere diersoorten (hoefdieren). Want het totaalbeheer van de grotere diersoorten (Edelhert, Damhert, Mouflon, Ree en Wild zwijn) wordt uitgevoerd conform het vingerende Faunabeheerplan en dat gecoördineerd en planmatig wordt uitgevoerd door de WBE in haar gehele werkgebied dienen gelden andere regels Hierbij zal het FBP als een soort uitvoeringsopdracht (resultaat verplichting) van de provincie moeten gelden voor de uitvoerende FBE en de bij haar aangesloten WBE's en andere organisaties (resultaat verplichtingen en controle en sancties hierop moeten dan ook mogelijk zijn). Het kan niet zoals nu vaak het geval is, dat een individuele grondgebruiker hiervan kan afwijken, omdat een individuele grondgebruiker of hun organisatie vindt, dat dit niet nodig is. (dit geldt vooral bij het beheer van de hoefdieren en de excessief gegroeide faunapopulaties) Dit moet dan ook zoals reeds eerder aangegeven bij de FBE'n, vooraf duidelijk worden vastgelegd in de FBP'n, zodat iedereen weet wat waar wel en niet, wordt uitgevoerd

BESLUIT FAUNABEHEER

Art 8

1. Het faunabeheerplan geldt voor ten minste 5000 hectare van het gehele werkgebied van de faunabeheereenheid.
2. Indien op grond van artikel 5, tweede lid, uit het oogpunt van duurzaam en effectief beheer van diersoorten is vastgesteld dat de oppervlakte, waarop de in artikel 5, eerste lid, bedoelde jachthouders gerechtigd zijn tot de jacht, groter is dan 5000 hectare, geldt in afwijking van het eerste lid het faunabeheerplan ten minste voor die grotere oppervlakte van het gehele werkgebied van de faunabeheereenheid

3. Meer scheiding tussen Jacht, beheer en schadebestrijding diersoorten (BSBD)

De PAN vindt dat er een duidelijk wettelijk verschil gemaakt moet worden tussen; 1) de normale Jacht, 2) Beheer van diersoorten en 3) schadebestrijding van diersoorten.

Het onderscheid dient volgens de PAN op basis van de hieronder aangegeven toestemmingen plaats te vinden;

1. Jacht op basis van een geldige jachthuurovereenkomst (art 33 en 34).
2. Schadebestrijding met de toestemming grondgebruiker zoals aangegeven in art 65 lid 6. Op basis van een landelijke of provinciale vrijstelling art 65, een aanwijzing art 67 of een ontheffing art 68 of 75.
3. Beheer van de hoefdieren en andere diersoorten die aangemerkt worden als (exoot of verwilderde (huis)dieren (voorstel PAN nieuwe bijlage 3 BSBD) of opgenomen in het FBP, voor het gehele werkgebied van de FBE cq WBE op basis van door LNV cq GS en de door hen verstrekte ontheffingen art 68/75 of aanwijzingen art 67 met resultaat verplichtingen.

De PAN vindt indien er sprake is van schadebestrijding, dat dit vooral **effectief en selectief** moeten kunnen plaatsvinden en dat er dus **meer middelen** dan de huidige genoemd in artikel 5 (BSBD) en dat er **ook andere tijden** waarop dit mag plaats vinden, moeten worden toegestaan om de schade zoveel mogelijk effectief te kunnen beperken cq te voorkomen

De navolgende middelen zouden ook bij schadebestrijding moeten worden toegelaten;

- de zgn "duivencarrousel" aangeduide voorwerp moet worden aangemerkt als een effectieve en selectieve methode van gebruik van een lokduif (dit is ook zo in België wettelijk vastgelegd)
- levende lokganzen bij schadebestrijding van ganzen, (effectief/selectiever en weidelijker omdat de dieren dan op kortere afstand gedood kunnen worden)
- lokfluiten bij ganzen en smienten (effectief/selectiever en weidelijker omdat de dieren dan op kortere afstand gedood kunnen worden)
- geweren voorzien van een vizier met een beeldomzetter of een elektronische beeldversterker of restlichtversterker (RVL) om 's nachts te schieten, voor de jacht op de wilde zwijnen (Het toestaan van RLV's betekent een grootte verruiming van de effectieve tijd om afschot te plegen. Het middel geeft beter zicht en daarmee betere aanspreekmogelijkheden. Het verkleint de kans op een niet direct dodelijk schot. Het zal ook de afschotperiode kunnen bekorten, omdat het afschot eerder gerealiseerd kan worden)
- geluidsdempers voor de jacht op de wilde zwijnen

Tijdstippen waarop schadebestrijding mag plaatsvinden:

Nachtjacht op de vos mogelijk maken vanaf hoogzit of aanzitten, zonder behulp van kunstlicht; (deze tijden zijn in Duitsland al altijd toegestaan geweest)

Schadebestrijding van smienten moet een uur voor zonsopgang en een uur na zonsopgang kunnen plaatsvinden, daar deze 'vooral' 's-nachts gaan foerageren en door het toestaan alleen overdag dus van zonsopgang tot zonondergang is dit niet meer effectief ;

Overwinterende ganzen zouden in plaats van zonsopkomst tot 12.00 uur in de middag, de gehele dag door verjaagd en bejaagd moeten kunnen worden, om hen te leren in de aangewezen foerageergebieden te verblijven, zij weten nu vaak dat er na de middag geen gevaar te duchten is, als men dit afwisselende dagdelen kan doen leren zij ook de gehele dag binnen de foerageergebieden te blijven.

Schadebestrijding ook op zon- en feestdagen met middelen zoals kastval en vangkooi moeten worden toegestaan; (*In de vervallen Jachtwet art. 26, lid 1 sub k was eveneens een dergelijk verbod opgenomen, zij het dat het gebruik van kastvallen was toegestaan op boven aangehaalde dagen.*)

Toelichting gebruik kastvallen bij schadebestrijding;

In de praktijk blijkt dat er rond en in open gebouwen, in spoorbermen en fabrieksterreinen veelvuldig gebruik wordt gemaakt van kastvallen voor de nodige bestrijding van schade veroorzaakt door konijnen. Dit is een effectief middel op plaatsen waar niet met een geweer gejaagd kan of mag worden. Konijnen maken gebruik van vaste wissels (paden/vluchtpaden). Door plaatsing van een kastval op een wissel zijn deze dieren gemakkelijk te vangen en te ruimen. Deze bestrijdingsmethode werkt geruisloos en kan worden uitgevoerd niet zichtbaar voor het publiek en door het gebruik van kastvallen of vangkooien wordt de zondagsrust niet verstoord.

Bij artikel 5, lid 1 sub e van het besluit Beheer en Schadebestrijding Diersoorten (BBSD) is de kastval een aangewezen middel waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood.

Bij art. 32 Ffwet is het konijn aangewezen als wild.

In de bijlage 1 als bedoeld in artikel 2 BBSD is het konijn aangewezen als een beschermde soort die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanricht, als bedoeld in art. 65, lid 1 sub a van de wet.

In art. 50 van de wet zijn de tot jagen geoorloofde middelen genoemd die zijn toegelaten. Hierbij staat de kastval niet vermeld.

Omdat het hier dus een wildsoort betreft zoals aangegeven in art. 32, is het verboden de kastval aan te wenden om deze diersoort te bestrijden.

Bij de vervallen Jachtwet was de kastval in art. 22, lid 2 een geoorloofd middel voor de jacht op konijnen, vossen en verwilderde katten.

Daarom willen wij als PAN voorstellen deze aangewezen middelen ook toe te staan op aangehaalde zon- en feestdagen.

Betrokken wetsartikelen.

Artikel 5 Besluit Beheer en schadebestrijding diersoorten (BSB)

Onverminderd artikel 50 van de wet, zijn als middelen als bedoeld in artikel 72, eerste lid, van de wet waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood aangewezen:

- a. geweren;
- b. honden, niet zijnde lange honden;
- c. jachtvogels;
- d. fretten;
- e. kastvallen; vangkooien;
- f. klemmen, niet zijnde pootklemmen;
- g. buidels;
- h. lokvogels, mits niet blind of verminkt;
- i. kunstmatige lichtbronnen;
- j. middelen die krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn toegelaten, en
- k. rodenators.

2. Als middelen, bedoeld in artikel 72, tweede lid, van de wet, waarmee de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis mogen worden bestreden, zijn aangewezen de middelen genoemd in de onderdelen a, b, e en g van het eerste lid.

Art. 74, lid 1 sub c van de FF-wet luidt als volgt:

"het is verboden bij de uitoefening van bevoegdheden toegekend bij of krachtens de art. 65* t/m 70*, dieren te vangen of te doden op zondagen, de nieuwjaarsdag, de tweede Paas- en Pinksterdag, de beide kerstdagen en Hemelvaartsdag."

Art. 65 Beheer en schadebestrijding

Art. 66 Gebruikers van opstallen

Art. 67 Ingrepen in populaties

Art. 68 Ontheffing

Art. 69 Rapportage aan Fbe

Art. 70 Ontheffing Kroondrager

Bij **Beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie** van 2 oktober 1996, Nr. M(96)8, Tbr. 1997, 252, inzake de vaststelling van de middelen die toelaatbaar zijn bij de uitoefening van de jacht, zoals nadien gewijzigd bij Tbr. 2002, 11, is bij art. 2 bepaald, dat bij de uitoefening van de jacht (beheer en schadebestrijding) tevens kunnen worden toegestaan:

optische beeldversterkers al dan niet voorzien van een elektrische vizierinrichting

jachtkansels en hoogzitten

schermen

jachtmessen

imitaties van vogels

4. Onderbouwing van de noodzaak om tot een wetsartikel te komen voor de "Andere bevredigende oplossing"

Vreemd genoeg wordt dit zeer belangrijke begrip niet omschreven in artikel 1 van de FF-wet.

Voorstel van de PAN (woorden van gelijke strekking)

- Art. ..) Gedeputeerde staten is verplicht **de haar bekende "Andere Bevredigende Oplossing"** (ABO) voor het beheer van één of meerdere diersoorten op te nemen in de provinciale beleidsnota. Indien deze zijn aangegeven in de beleidsnota betekent dit, dat er voor de genoemde diersoort(en) waar de ABO's van zijn aangegeven, dat hiervoor niet geëist wordt, dat hiervoor een Faunabeheerplan wordt opgesteld.
- GS omschrijft de ABO als **alternatief voor een ontheffing**
- GS is verantwoordelijk voor de effectiviteit van de ABO

*De inzet van werende en verjagende middelen kunnen **niet** als een **andere bevredigende oplossing** worden gezien. Er is in de praktijk, geen sprake van dat de inzet van deze middelen als een alternatief voor het afschot, ter ondersteuning van verjaging, van schade veroorzakende diersoorten kan gelden.*

*Het nut van de inzet van werende en verjagende middelen is slechts gelegen in het feit dat deze **hooguit een schadebeperkende functie hebben**. Er valt immers bijna niet aan te tonen dat in een hypothetische situatie waarbij in bijvoorbeeld, in 2007 geen verjagende middelen zijn toegepast de schade substantieel hoger zou zijn geweest*

Toelichting:

Provinciaal beleid

Het provinciaalbeleid is omschreven in de “Beleidsnotitie Flora- en faunawet

Huidige beleid bij een ontheffing van een provincie.

Hieronder wordt puntsgewijs een samenvatting gegeven van het provinciaal beleid dat van toepassing is op het schrijven van een Faunabeheerplan en het verlenen van een ontheffing.

- GS is niet bekend met een andere bevredigende oplossing (ABO).
- GS kan alleen een ontheffing verlenen aan de FBE op basis van een door GS goedgekeurd FBP.
- Voor beschermde inheemse diersoorten waarvan vaststaat dat het beperken (beheer) van de populatie, een middel is om schade te voorkomen en te bestrijden stelt de FBE jaarlijks een afschot-quotalist samen. Criteria hiervoor zijn, aantallen van diersoorten, kwetsbaarheid van gewassen en de meest actuele schade gegevens.
- Populatiebeheer (ter beperking van de schade) wordt gecoördineerd uitgevoerd door een WBE in haar beheergebied (belast met de uitvoering van het FBP).
- De ontheffing mag alleen gebruikt worden in combinatie met minimaal twee daadwerkelijk ingezette werende of verjagende middelen. Dit is ontleend aan de voorwaarde die het Faunafonds stelt om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de schade.
- Dit criterium gebruikt GS om terughoudendheid te bewerkstelligen. Dit is naar onze mening vaak **Misleidend GS beleid**

Omgaan met werende en verjagende middelen;

- Schade aangericht door diersoorten zal, indien geen maatregelen worden getroffen, toenemen.
- Belangrijke schade moet worden voorkomen dan wel beperkt worden.
- Populatie beperkende (beheer) maatregelen bij reeën en dam- en edelherten en wilde zwijnen zijn in beginsel bedoeld om een gewenste populatieomvang na te streven.
- Populatie beperkende maatregelen bij andere soorten zoals wilde zwijnen in de nul-optie gebieden, overzomerende en overwinterende ganzen en smienten worden alleen toegepast om schade te beperken cq te voorkomen.
- Het doden van diersoorten om schade (landbouwschade en faunaschade, verkeersveiligheid, volksgezondheid) te voorkomen kan alleen als andere maatregelen waaronder beheermaatregelen ter voorkoming van schade niet werken.

*Economische schade wordt vergoed indien de belanghebbende conform de adviezen van het Faunafonds getracht heeft de schade te voorkomen dan wel te beperken. Het Faunafonds heeft uitbetaald aan grondgebruikers die de adviezen van het Faunafonds hadden opgevolgd. Hieruit valt op te maken dat de onderhavige schadegevallen met de inzet van werende en verjagende middelen niet zijn voorkomen. *De middelen zijn dus tevergeefs ingezet.*

Toelichting

*De inzet van werende en verjagende middelen kunnen **niet** als een **andere bevredigende oplossing** worden gezien. Er is geen sprake van dat de inzet van deze middelen als een alternatief voor het afschot, ter ondersteuning van verjaging, van schade veroorzakende diersoorten kan gelden.*

Benadering en implementatie in de Ff-wet.

Hoofdstuk 1 FF-wet

ALGEMENE BEPALINGEN art. 1 Ff-wet

De “Andere bevredigende oplossing” (ABO)

Vreemd genoeg wordt dit zeer belangrijke begrip niet omschreven in artikel 1 van de FF-wet.

Als wij naar de letterlijke betekenis kijken van de woorden - Andere bevredigende oplossing en wij raadplegen het “Groot woordenboek hedendaags Nederlands” (van Dale).

Dan blijkt in de meest stringente bedoeling van het begrip ABO voor het gebruik van de bewoordingen het volgende

De betekenissen die te gebruiken zijn:

“Andere” moet worden uitgelegd als “onderscheidend”.

“Bevredigende” moet worden uitgelegd als “vervulling van een behoefte” en “voldoening”.

“Oplossing” moet worden uitgelegd als “tot een bevredigend einde brengen”.

Hieruit volgt dat een ABO niets anders kan zijn dan een **alternatief** voor het geven van een ontheffing. Als wij art. 68 lid 1 van de Flora- en faunawet volgen gaat het dus om keuzes.

Als er geen ontheffing wordt afgegeven en de gevolgen, in welke vorm dan ook, voor GS acceptabel zijn dan is dit een **ABO**.

Als de gevolgen, in welke vorm dan ook, van het niet afgeven van een ontheffing niet door GS, maar wel door het rijk worden geaccepteerd dan is er nog steeds sprake van een **ABO**.

Als de gevolgen van beleid erkende belangen schaadt en daar staat geen vergoeding tegenover, dan kan het niet anders zijn, dan dat een ontheffing, onder de voorwaarde van art 68 lid 1 van de Flora- en faunawet, **moet** worden afgegeven.

De enige ABO die dan nog openstaat is die van een, door het collectief accepteren van de schade door schadelidende partijen of het collectief accepteren van een vorm van compensatie.

Gedeputeerde Staten zijn bij het nemen van een besluit om ontheffing te verlenen niet bekend met een andere bevredigende oplossing als alternatief voor de ontheffing. Zodra GS hiermee wel bekend is wordt een ontheffing ingetrokken.

Hieruit volgt: Een bij GS bekende ABO (bepaalde diersoort) moet in het beleid als **alternatief** vermeld staan.

Het is GS **dan ook niet toegestaan** om een ontheffing (voor bepaalde diersoort) af te geven, als het bestaan van de ABO bekend is.

Er is dan ook geen noodzaak om een Faunabeheerplan (grondslag voor ontheffing) te eisen als een ABO bekend is.

5. Wijzigingsvoorstel lid 3 art 16 FF-wet.

Artikel 16 FF-wet

3. Een ieder is verplicht te verhinderen dat een dier dat hem toebehoort of onder zijn toezicht staat, **in het veld** dieren opspoort, doodt, verwondt, vangt of bemachtigt

De PAN is van mening dat artikel 16 lid 3 gewijzigd dient te worden en dat de woorden "**in het veld**" hierin verwijderd moeten worden, daar dit niet alleen in het veld van toepassing moet zijn maar overal. De bescherming van art 16 De bescherming van art 16 dient in principe overal waar dieren zich vrij kunnen verplaatsen en ophouden plaats te vinden, behalve in gebouwen. Bijvoorbeeld in Nederland leven ongeveer 2 miljoen katten, waarvan minstens de 1.500.000 vrij losloopt om de huizen en in de bebouwde kommen, zonder dat de eigenaren hierop letten. Deze katten vangen en doden naar schatting meer dan 100 miljoen kleine zoogdieren, beschermde vogels en reptielen in hun directe omgeving. Uit onderzoek in Amerika is gebleken dat vooral onze huiskatten elk jaar gemiddeld meer dan 100 kleine zoogdieren en vogels en reptielen doodt. (Coleman, J.S., S.A. Temple, and S.R. Craven. 1997. Cats and Wildlife: Conservation Dilemma. <http://www.wisc.edu/extension/catfly3.htm>).

Voor de geldende opvattingen in Nederland, dat het gewoon is dat de huiskat dieren mag vangen en doden moet veranderen, de ecologische ramp die hierdoor elk jaar plaats vindt dient gestopt te worden, huisdieren horen in huis te blijven en katten dienen net zoals honden aangelijnd uitgelaten te worden.

Wij vinden dat gezien de bescherming en de zorgplicht art 2 van de FF-wet, in principe iedere diersoort bescherming verdient zoals ook reeds verwoord is in art 2 van de FF-wet en dat dit niet alleen in het veld van toepassing is.

Toelichting:

Artikel 2 FF-wet geeft het navolgende aan;

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Ook artikel 9 FF-wet, geeft dit aan,

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

De PAN is van mening dat artikel 16 lid 3 derhalve gewijzigd dient en de woorden "**in het veld**" hierin verwijderd moeten worden, daar dit niet alleen in het veld van toepassing is maar ook in de bebouwde kom, industrieterreinen, begraafplaatsen etc. De bescherming van art 16 dient in principe overal waar dieren zich vrij kunnen verplaatsen en ophouden plaats te vinden, behalve in gebouwen.

Bijvoorbeeld in Nederland leven ongeveer 2 miljoen katten, waarvan minstens de 1.500.000 vrij losloopt om de huizen en in de bebouwde kommen, zonder dat de eigenaren hierop letten. Uit onderzoek in Amerika is gebleken dat vooral onze huiskatten elk jaar gemiddeld meer dan 100 kleine zoogdieren en vogels en reptielen doodt. (Coleman, J.S., S.A. Temple, and S.R. Craven. 1997. Cats and Wildlife: Conservation Dilemma. www.wisc.edu/extension/catfly3.htm).

De katten in Nederland vangen en doden naar schatting meer dan 100 miljoen beschermde kleine zoogdieren, vogels reptielen etc in hun directe omgeving.

Dit gaat volgens ons over de zorgplicht zoals reeds in artikel 2 aangegeven ook daadwerkelijk een ieder aangaat. Er zijn voldoende middelen om katten te beletten, zoals kattenrennen volières, omheiningen, onzichtbare omheiningen, die onzichtbaar via een elektronische stopper die halsband gedragen wordt voorkomt dat de kat of hond gaat zwerven in de omgeving.

De PAN stelt derhalve ook voor om "in het veld" te laten vervallen en er een algemeen verbod van te maken, dat een dier dat hem toebehoort of onder zijn toezicht staat, dieren opspoort, doodt, verwondt, vangt of bemachtigt, en dit strafbaar stelt.

Wij begrijpen ook dat dit moeilijk te controleren is maar het zonder meer toelaten is ook niet goed te keuren.

6. Wijzigingsvoorstel art 2FF-wet met een derde lid (voorlichting zorgplicht)

Art. 2 FF-wet zou moeten worden uitgebreid met een lid 3welk specifiek de maatschappelijke organisaties aanspreekt, door deze de rol toe te bedelen van voorlichter voor de zorgplicht. Met name erkende organisaties van katten en hondenbezitters, de dierenbescherming e.d. behoren die taak op zich te nemen.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

7 POOTRINGEN

Pootringen levende lokvogels zoals zwarte kraai en kauw art 9 lid 5a (BSBD)

De "Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens" heeft betrekking op gefokte vogels, behorende tot de beschermde inheemse soorten. Navraag bij de daartoe bevoegde instanties die pootringen mogen afgeven leerde ons dat er nauwelijks belangstelling bestaat voor het fokken van zwarte kraai en kauw. Gefokte exemplaren voorzien van pootringen zijn daarom niet te verkrijgen, omdat zij geen enkel economisch belang vertegenwoordigen en dus niet aantrekkelijk zijn om te fokken.

Het voorstel van de PAN is, om de zwarte kraai en kauw vrij te stellen als gefokte lokvogels, die voorzien moeten zijn van pootringen bij het gebruik van kraaienvangkooien of kastvallen, de bepaling in artikel 9 lid 5 sub a BBS is niet uitvoerbaar, het gebruik van wilde exemplaren, zou hierbij dus moeten worden toegestaan. Ook hier is **effectieve schadebestrijding** van het belang waar de PAN voor wil pleiten.

Toelichting

De "Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens" heeft betrekking op gefokte vogels, behorende tot de beschermde inheemse soorten.

Bij art. 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding is bepaald dat o.a. "vangkooien" en "kastvallen" de aangewezen middelen zijn waarmee dieren mogen worden gevangen en gedood.

Deze vangmiddelen zijn uitstekend geschikt om zwarte kraaien en kauwen te vangen ter voorkoming en bestrijding van schade aan landbouwgewassen.

Art. 9, lid 5 sub a van het Besluit beheer en schadebestrijding schrijft voor dat levende lokvogels mogen worden gebruikt voor zover:

- het gefokte eksters,
 - gefokte zwarte kraaien en
 - gefokte kauwen betreft,
- als hulpmiddel voor het vangen van eksters, zwarte kraaien onderscheidenlijk kauwen, met vangkooien of met kastvallen.

Als gevolg van Bijlage 1 als bedoeld in artikel 2 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren zijn de zwarte kraai (*Corvus corone corone*) en de kauw (*Corvus monedula*) op de landelijke vrijstellingslijst (bijlage 1) geplaatst om het gehele jaar door te mogen worden bestreden.

Navraag bij de daartoe bevoegde instanties die pootringen mogen afgeven leerde ons dat er nauwelijks belangstelling bestaat voor het fokken van genoemde diersoorten.

Gefokte exemplaren voorzien van pootringen zijn niet te verkrijgen.

In tegenstelling tot andere vogelsoorten heeft het fokken van zwarte kraaien of kauwen geen enkele economisch belang.

Deze vogelsoorten zijn vogelliefhebbers niet aantrekkelijk om als kooivogel te worden gehouden

Het voorstel van de PAN bij dezen is, om de zwarte kraai en kauw vrij te stellen als gefokte lokvogels, die voorzien moeten zijn van pootringen.

Deze vogelsoorten zijn immers niet te verkrijgen, derhalve is de bepaling in artikel 9 lid 5 sub a niet uitvoerbaar, het gebruik van wilde exemplaren, zou hierbij dus moeten worden toegestaan.

Ook hier is effectieve schadebestrijding van belang waar de PAN voor wil pleiten.

8. EXOTEN EN VERWILDERDE DIEREN

De PAN vindt dat meer duidelijkheid dient te komen over "de exoten en verwilderde (huis)dieren in Nederland en bij het bestrijden/bejagen van hen met het doel om de stand te beperken cq uitbreiding te voorkomen of een nul-optie na te streven.

De grote onduidelijkheid in Nederland is, op dit moment, de wetgeving en het beleid van LNV in deze wanneer een soort een exoot is en wat mag of moet er dan vervolgens mee gebeuren.

Voorstel PAN;

1. Maak een aparte bijlage 3 Exoten en verwilderde dieren, bij het besluit beheer en schadebestrijding diersoorten, hierin dient opgenomen;
2. Wie bepaald dat deze soorten niet beschermd zijn en gedood mogen of moeten worden volgens een aanwijzing(art 67) cq vrijstelling (art 65) van LNV of de provincies;
3. welke middelen hiervoor zijn toegestaan en door wie deze mogen gebruiken worden (gebruik van het geweer is gebonden aan art 49 FF wet en art 10 en 11 jachtbesluit);
4. wie hiervoor de toestemming moet geven; bijvoorbeeld jachthouder (jachthuurcontract) of vrijstelling art 65 of aanwijzing art 67 van LNV of provincie voor het gehele werkgebied van een FBE/ WBE of via het FBP/FBE dmv een ontheffing art 68 van de provincie;
5. een duidelijke omschrijving van de soort evt met foto en het voorkomen ervan in Nederland;
6. Data en tijdstip waarop deze soort bejaagd cq gedood mag worden, dit is vooral van belang bijvoorbeeld bij soorten die zomers eigenlijk een exoot zijn (kolgans) en in de winter overwinteraar zijn.

Noot:Voor de bestrijding van de zgn "overzomerende" kolganzen blijft een ontheffing art 68 van de FF-wet van de provincie nodig. Dit komt omdat de kolgans als soort in de Flora- en Faunawet voorkomt op de lijst van beschermde inheemse diersoorten. Omdat in de zomer, deze diersoort als exootstatus wordt toegekend door SOVON en LNV, geldt er in de zomerperiode geen doelstelling om deze soort in stand te houden. Dat maakt een aanvraag voor een ontheffing bij schade, door deze en de andere genoemde exoten gemakkelijker, conform art 68 FF-wet

Toelichting

Onze huidige FF-wet en besluit beheer en schadebestrijding diersoorten geeft daar geen duidelijkheid over. Hierin geldt alleen voor het verbod op het in de vrije natuur uitzetten van 'dieren' (in- of uitheems) of planten of uitzaaien en (art 14 lid 4) Krachtens het tweede en derde lid kunnen slechts worden aangewezen soorten die een gevaar kunnen opleveren voor het voortbestaan van beschermde inheemse diersoorten of die aanmerkelijke verslechtering kunnen veroorzaken van omstandigheden die voor het voortbestaan van die soorten noodzakelijk zijn.

In de praktijk, zijn er grote onduidelijkheden bij de jagers en handhavers zoals de politie, over de wettelijke regeling van exotenbestrijding. Zo bestaan vragen over de precieze reikwijdte, in het kader van de exotenbestrijding, van de bepaling in artikel 52 FF-wet over het gebruik van het geweer. Ook zijn er vragen over de in artikel 67 voorgeschreven toets of er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan het treffen van maatregelen ter beperking van de stand van de exoot of verwilderde diersoorten etc.

In de huidige nieuwe voorstellen van het Kabinet voor de bestrijding van invasieve exoten vinden zij dat er wettelijke en buitenwettelijke instrumenten nodig zijn. Het kabinet wil dit bereiken met betere voorlichting en met eliminatie en indien dit niet meer mogelijk is dan met beheer of isolatie van de soort(en).

Dergelijke maatregelen zijn alleen mogelijk omdat deze (nog niet aangemerkte art 14 lid 4) soorten waarom het gaat, geen beschermde soort (status) hebben in de zin van de wet Veel provincies wijzen deze soorten ook niet aan, omdat er geen duidelijkheid v.w.b. de status van bepaalde diersoorten is. Dit is nu juist wat wij missen, terwijl het wel al geregeld is in de FF-wet.

Wat wij willen voorstellen is;

1. Maak een aparte bijlage 3 Exoten, bij het besluit beheer en schadebestrijding diersoorten, hierin dient opgenomen;

2. wie bepaald dat deze soorten niet beschermd zijn en gedood mogen of moeten worden volgens een aanwijzing (art 67) van LNV of de provincies
3. welke middelen hiervoor zijn toegestaan en door wie deze mogen gebruiken worden (gebruik van het geweer is gebonden aan art 49 FF wet en art 10 en 11 jachtbesluit);
4. wie hiervoor de toestemming moet geven; (bijvoorbeeld jachthouder (jachthuurcontract)of
5. Vrijstelling art 65 of aanwijzing art 67 van LNV of provincie voor het gehele werkgebied van een WBE of via het FBP/FBE dmv een ontheffing art 68 van de provincie vrijstelling grondgebruiker (toestemming grondgebruiker) LNV art 65 aanwijzing of aanwijzing art 67 provincie of via een toestemming van de FBE aan de WBE's, die hiervoor haar faunabeheerplan aanpast of opstelt;
6. een goede omschrijving van de soort evt met foto en voorkomen in Nederland;
7. tijdstip waarop deze soort bejaagd cq gedood mag worden, dit is vooral van belang bijvoorbeeld bij soorten die zomers eigenlijk een exoot zijn (kolgans) en in de winter overwinteraar zijn. Noot:Voor de bestrijding van de zgn "overzomerende" kolganzen blijft een ontheffing art 68 van de FF-wet van de provincie nodig. Dit komt omdat de kolgans als soort in de Flora- en Faunawet voorkomt op de lijst van beschermde inheemse diersoorten. Omdat in de zomer, deze diersoort als exootstatus wordt toegekend door SOVON en LNV, geldt er in de zomerperiode geen doelstelling om deze soort in stand te houden. Dat maakt een aanvraag voor een ontheffing bij schade, door deze en de andere genoemde exoten gemakkelijker, conform art 68 FF-wet gemakkelijker.

Hiermee wil de PAN meer duidelijkheid scheppen in de regelgeving voor wat betreft beheer en schadebestrijding diersoorten, dit geldt uiteraard ook voor planten, insecten en reptielen. Niet voor niets hebben de partijen van het Biodiversiteitsverdrag (CBD) - waaronder Nederland - vastgesteld dat invasieve exoten, na habitatverlies en overexploitatie, wereldwijd de grootste bedreiging voor biodiversiteit vormen. Ook in Nederland kunnen invasieve exoten een reële bedreiging vormen voor de biodiversiteit nieuwe soorten en zich echter explosief kunnen ontwikkelen en kunnen een plaag worden met soms ernstige bedreigingen voor de volksgezondheid, veiligheid en/of economie. Vandaar dat de PAN dit standpunt inneemt Ingevolge de Europese wetgeving is de overheid verplicht een bijdrage te leveren aan de bestrijding van de in onze biotopen voorkomende exotisch diersoorten.

Daarmee meteen aansluitend verzoeken wij u artikel 52 van de wet zodanig te wijzigen dat het gebruik van het geweer ook is toegestaan voor de bestijding van deze exoten en verwilde dieren.

Dit artikel 52 Ffwet luidt als volgt:

"Onverminderd het bepaalde bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70, is het de houder van een jachtakte of valkeniersakte slechts toegestaan gebruik te maken van geweren of jachtvogels voor het uitoefenen van de jacht of het schieten van kleiduiven."

De algemene strekking van dit artikel (TK 1996-1997,23 147, nr. 13)

Deze bepaling heeft tot doel te voorkomen dat geweren en jachtvogels, die houders van een jachtakte, resp. valkeniersakte, onder zich hebben ten behoeve van de jacht, voor ongewenste doeleinden worden gebruikt. Het verbod brengt met zich dat een aktehouder zijn wapens of jachtvogels, anders dan onder de Jacht- en Vogelwet, niet mag gebruiken voor het doden van onbeschermden dieren, zoals verwilderde katten, verwilderde duiven, nijlganzen en muskusratten, tenzij G.S. daarvoor in het kader van art. 67 (ingrepen in populaties) toestemming hebben gegeven door een aanwijzing hiervan.

Indirect krijgen onbeschermden diersoorten hiermee toch een zekeren bescherming. Of ingrepen noodzakelijk zijn in die populaties wordt niet langer aan het inzicht van de individuele aktehouder overgelaten, maar staat ter beoordeling van het bevoegd gezag. Hiermee wordt bewerkstelligd dat overeenkomstig de Wet wapens en munitie is bepaald met welk oogmerk slechts van het geweer gebruik mag worden gemaakt. Bij het zogenaamde "verlof bedoeld in de Wet wapens en munitie wordt immers ook steeds bepaald met welk oogmerk van het geweer gebruik mag worden gemaakt.

De algemene toelichting, ontleend aan (TK 1996-1997,23 147, nr. 13) is deze bepaling in artikel 52

9.Spoorbanen

Bij artikel 10 van het Jachtbesluit (FF) wordt bepaald dat een jachtveld een aaneengesloten oppervlakte moet hebben van ten minste 40 ha. Bij art 11 van dit Besluit wordt aangegeven de berekening van de oppervlakte van een jachtveld en hetgeen niet mag worden meegerekend een spoorbaan wordt hierin niet genoemd. In afwijking van de oude Jachtwet, vormt een spoorbaan dus nu wel een scheiding in een jachtveld, als het genot van de jacht zich daartoe niet uitstrekt. In artikel 11 van het Jachtbesluit, worden spoorbanen niet meer genoemd. Het is onverantwoord, om spoorlijnen als bejaagbaar gebied aan te merken, deze dienen het zelfde als verkeerswegen beschouwd te worden.

De PAN ziet dit als een omissie en vraagt u dit te repareren in de “nieuwe natuurwet” en wij willen u voorstellen om in het Jachtbesluit artikel 11 lid c op te nemen “spoorbanen” zodat spoorbanen geen scheiding meer vormen bij de berekening van de oppervlakte van een jachtveld.

Toelichting

Bij artikel 22, lid 1 van de vervallen Jachtwet was bepaald dat Onze Minister regels kon stellen met betrekking tot de afmetingen waaraan een jachtveld moest voldoen.

In die Ministeriele Beschikking, art. 3.lid 4 was bepaald dat wegen, spoorbanen, dijken of wateren en de daarbij behorende bermen, ook indien het genot van de jacht zich daartoe niet uitstrekte, geacht geen scheiding in de oppervlakte van een jachtveld te vormen.

Het is onverantwoord, om spoorlijnen als bejaagbaar gebied aan te merken, deze dienen het zelfde als verkeerswegen beschouwd te worden. Ook het afrasteren/beveiligen van spoorlijn over lange afstanden heeft haarintrede gedaan en vormen objecten die het betreden bemoeilijken. Wij vinden dat spoorlijnen als

JACHTBESLUIT Artikel 11

1. Bij de berekening van de oppervlakte van een jachtveld, bedoeld in artikel 10, worden niet meegerekend:

- a. gronden die zijn gelegen op een afstand van meer dan 350 meter van het middelpunt van een cirkel met een straal van 150 meter die het dichtst bij die gronden binnen het jachtveld kan worden beschreven;
- b. gronden die, hoewel niet op een afstand van meer dan 350 meter van het in onderdeel a bedoelde middelpunt gelegen, van dat middelpunt uit in rechte lijn slechts bereikbaar zijn over grond die tot een ander jachtveld behoort;
- c. openbare, verharde verkeerswegen, niet zijnde grindwegen;
- d. begraafplaatsen en
- e. bebouwde kommen van de gemeenten en onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen.

2. Voor de toepassing van dit besluit worden als afzonderlijke jachtvelden beschouwd, ook indien op aangrenzende gronden dezelfde persoon of personen uit anderen hoofde bevoegd zijn te jagen:

gronden als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b,

delen van een jachtveld waarbij de verbinding tussen deze delen op enig punt smaller is dan 50 meter, of

delen van een jachtveld die van elkaar worden gescheiden door een autosnelweg als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 of door een water breder dan 10 meter waarover zich het genot van de jacht niet uitstrekt.

11. Eierzoeken en rapen ter bescherming van de Kieviten en andere weidevogels

De PAN en de bij haar aangesloten Bond voor Fries Vogelwachten (BFVW) is van mening dat er voor het rapen van kievitseieren geen andere bevredigende oplossing bestaat, aangezien het gaat om een oude volkstraditie die niet vervangen kan worden door een andere activiteit met een zelfde sociaal-culturele waarde. Het rapen van kievitseieren maakt bovendien deel uit van een reëel programma voor de bescherming van weidevogels”.

De PAN stelt voor om in de nieuwe Natuurwet op te nemen dat het zoeken en rapen van kievitseieren dient te worden toegestaan. Hierbij is het van groot belang dat jaarlijks aan de hand van de geldende weersomstandigheden (inzaai tijdstip maïs) een uiterste sluitingsdatum voor het eieren zoeken en rapen wordt bepaald. Beperking in tijd dus en niet direct op aantallen, dit is veel doelmatiger en goed controleerbaarder dan alle andere beperkende maatregelen.

Zie de toelichting Sake Roodbergen (Oud BFVW bestuurslid)

Uit de jaarverslagen van Landschapsbeheer Nederland in Utrecht blijkt dat de bijdrage van Fryslân (de BFVW) in de nationale beschermingsinzet voor de weidevogels kwantitatief buitenproportioneel hoog is. Ruim 6300 Friese eierzoekers beschermden bijvoorbeeld in het voorjaar van 2004 rond 57.000 legsels op ca. 142.000 hectare, ongeveer tweederde van het potentiële weidevogelareaal van de provincie Fryslân en ongeveer één derde van het totale beschermde gebied in ons land.(zie figuren in stuk “Vogelbescherming Nederland!?” op BFVW-website <http://www.bfvw.nl> (Klik op Ingezonden op de homepage en vervolgens staat het stuk op die bladzijde helemaal links onderaan).

De ‘ecologische onschuld’ van het kievitseierenzoeken en rapen wordt door Nederlandse weidevogelbiologen niet weersproken. De beschermingsinzet van eierzoekers mag beschouwd worden als een meerwaarde van het kievitseierenzoeken en niet als ‘compensatie voor een geslagen wonde’. Dat geldt voor elke eierzoeker en voor elke hectare! De BFVW, gesteund door het Provinciaal Bestuur en -tot voorjaar 2007- door de terreinbeherende natuurorganisatie It Fryske Gea, is zuinig op zijn eierzoekers. Gesprekken met Staatbosbeheer om het goede voorbeeld van It Fryske Gea te volgen en ook de (Friese) SBB-graslandgebieden open te stellen voor het eierzoeken om zo het

vogelbeschermende draagvlak nog sterk te verbreden, stuiten vooralsnog op een 'njet' zonder echte afweging van kosten en baten, hoewel in het SBB-hoofdkantoor in Driebergen geluiden te horen zijn van: "Met dat kievitseierenzoeken van jullie, BFVW, is niets mis!".

De Pan is net als de BFVW is van oordeel dat er veel meer mogelijk is en dat professioneel en vrijwillig 'groen Nederland' elkaar wederzijds veel meer kunnen ondersteunen. De BFVW presenteert haar werkmodel van kleinschalig oogsten en omvangrijk beschermen als een West-Europese, hedendaagse vertaling en schoolvoorbeeld van de 'wise and sustainable use'-gedachten van de internationale natuurbeschermingsorganisatie IUCN in Genève. *"Gebruik de natuur, maar doe dat behoedzaam, kweek betrokkenheid en ontwikkel beschermende maatregelen"*

Het huidige systeem van eierzoeken met een maximaal aantal is een systeem wat moeilijk te controleren is. Hans van Ophem, de advocaat voor de provincie Fryslân, beklemtoonde het feit dat in een gemiddeld voorjaar en 1 april als sluitingsdatum, de eieren van slechts tien procent van de Friese kievitenpopulatie gevonden kunnen worden. De andere 90 procent van de kieviten komen pas later aan de leg. Het aantal geraapte (of beter: mogelijkerwijze aanwezige kievitseieren) kievitseieren is door de verkorting en de verdere beperkingen in grondgebied waar überhaupt in Fryslân naar kievitseieren mag worden gezocht met meer dan 400% is afgenomen, zo werd door Van Ophem betoogd. Voorts, zo zei hij, sprak 'Europa' al in 2002/2003 van 'een verwaarloosbaar effect van eierrapen op de stand van de kievit', in correspondentie aan de Nederlandse organisatie en dat was in een periode dat het eierzoeken nog op meer gebieden en tot een langere periode was toegestaan. Van enige schade aan de stand is dan ook geen sprake. Hans van Ophem wees dan ook terecht op het gegeven dat sinds 2000 de kievitenstand stabiel is, ondanks de op dat moment nog veel grotere raapdruk.

Het is een opvallend feit in dit geheel van gehanteerde aannames in het cijfermodel ter berekening van de 6934 eieren die per voorjaar ongestraft geraapt kunnen worden, de instemming verwierf van Vogelbescherming Nederland in Zeist. Deze organisatie deed dan ook niet mee in de bodemprocedure.

In deze zaak wordt voortdurend duidelijk dat niet alles in cijfertjes te vangen is. Elk voorjaar verschilt van het voorgaande. Er is sprake van enorme schommelingen. Als men alleen al de vinddatum van het eerste Friese kievitsei beschouwt dan is het aller-vroegste ooit gevonden op 4 maart (1989), het allerlaatste op 31 maart (1969)! Hoe wil men het weer en resultaten daarvan bv. voor het aantal geraapte eieren per jaar in cijfers en formules vangen. "Biologie is nu eenmaal geen wiskunde", verzuchtte de rechter terecht.

Het is duidelijk dat het aantal te rapen kievitseieren en handhaving van die bepaling een buitengewoon slecht handhavingmaatregel is. De al honderden jaren toegepaste uiterste sluitingsdatum (een beperking in de tijd) is daarvoor natuurlijk veel doelmatiger.

In de bepalingen is op aandrang van het ministerie in Den Haag het getal van vijftien jaarlijks te rapen eieren per eierzoeker ingevoerd. Dat zou dan een extra waarborg zijn voor de ecologische onschuld. Dit is een overbodig en moeilijk te hanteren criterium.

Overbodig omdat de sluitingsdatum voldoende waarborg is om die onschuld te garanderen; moeilijk te hanteren omdat controle op dit aantal (quotum) buitengewoon lastig is. Hoe zullen de controlerende diensten dit aantal ooit kunnen controleren?? De AID is nu al redelijk actief met de controle van de noodzakelijke documenten. Dat is nu al een heksentoe die dan ook steekproefsgewijs gedaan wordt.

De controle op het aantal meegenomen eieren is bovendien zinloos. Dat heeft te maken met het volgende omstandigheid en dat element ontbreekt opvallend in deze hele discussie.

Het wordt voorgesteld alsof de kieviten hun eieren leggen op weiden en akkers waar verder niets gebeurt. Maar die voorstelling van zaken is natuurlijk geen schim van de werkelijkheid.

Men moet zich realiseren dat het fenomeen eierzoeken zich afspeelt in een periode dat het in de weilanden en op de akkers een drukte van belang is. Daar wordt geëgaliseerd, gefreesd, gegreppeld, kunstmest gestrooid, drijfmest geïnjecteerd of met kilometerslange sleepslangen uitgereden, dat het een lieve lust is. Eierzoeken is niet zelden een wedstrijd tussen de boer die zijn werkzaamheden uitvoert en de eierzoeker die zijn kânske heeft.

Als het vroege kievitsei niet door de eierzoeker gevonden en opgeraapt wordt dan gaat het dikwijls juist in die vroege fase van intensieve voorjaarswerkzaamheden verloren.

Dit is ook precies wat op een enorme schaal gebeurt buiten de provincie Fryslân. Daar worden de vroeg gelegde kievitseieren niet opgeraapt. Maar het merendeel van die gelegde kievitseieren wordt simpelweg stuk gereden of gaat anderszins verloren en de mensen staan er –zich totaal niet bewust van deze ecologische ramp- met de rug naar toe! Beschermen is in die vroege fase vrijwel ondoenlijk. Het beruchte voorbeeld zijn de honderden hectares Noord-Brabantse maïsvelden langs de Maas. Daar worden nu geen kievitseieren meer geraapt. Maar juist in de fase dat de kieviten al vrij ver met het broedproces zijn, komen de grote landbouwmachines en wordt in enkele dagen het totale

gebied bewerkt en ingezaaid. Alles wat daar aanwezig is –en het gaat dan om aanzienlijk meer dan de 6934 Friese eieren- gaat stuk, ook de verbroede eieren. De ernstige vraag is of de kievitvrouwtjes bij verlies van het legsel in die late broedfase dan nog in staat zijn tot een vervolglegsel.

Die vraag is in Fryslân niet aan de orde. Vrijwel alle eieren worden vers geraapt en de kievit begint na verlies van een compleet legsel na een dag of acht tot tien weer met het volgende legsel van vier, met een ovarium in goede conditie. Het eierzakverbod lijkt dus winst maar is het niet!

De filosofie van de BFWV en de provincie Fryslân is dan ook: laat die allereerste, buitengewoon lastig te beschermen kievitseieren opzoeken door de Ijpaaisiker tot een bepaalde vastgestelde datum en mobiliseer daarna die gemotiveerde mensen als beschermer. Dat is de Friese praktijk. En het werkt voortreffelijk. De helft van alle weidevogelbeschermers (rond 6250 van de 12.000) in ons land woont in Fryslân. En Fryslân is meteen ook de provincie waar de dichtheid aan weidevogelbeschermers rond tienmaal hoger is dan in welke andere provincie ook. De Friezen maken hun verantwoordelijkheid voor de weidevogels dus aardig waar.

12. Rijksbossen v.w.b. herplantplicht onder toezicht en handhaving van de provincies brengen

De PAN is van mening dat de ontheffing voor SBB en RWS dienen te vervallen en dat iedereen, dus ook de organisaties die “de rijksbossen” beheren, onder de handhaving van de provincies dienen te vallen, om zodoende betere controle en sancties mogelijk te maken. Het huidige systeem dat de rijksbossen door alleen de AID gecontroleerd wordt werkt totaal niet, geen tijd en mankracht de (inter)nationale geloofwaardigheid komt hiermee volgens de PAN in het geding

Toelichting

De Boswet verplicht elke boscijenaar voordat hij tot velling (anders dan gewone dunning) overgaat dat te melden. Als de voorgenomen kaalkap zou leiden tot aantasting van natuur en landschapsschoon kan de minister een kapverbod voor 5 jaar opleggen. Zo niet dan mag de kennisgever vellen, maar in de wetenschap dat herplant wettelijk verplicht is. Bij wijze van uitzondering kan daarvan een ontheffing worden verleend op voorwaarde van compenserende bosaanleg elders.

Gelijke monniken gelijke kappen en het handhaven van deze eenvoudige principes.

De PAN vindt dat de rechtsgelijkheid in het geding is bij de huidige Boswet die bepaalt dat aan SBB en RWS ontheffing is verleend van het doen van een kennisgeving van voorgenomen velling. De herplantplicht rust wèl op deze organisaties, maar de AID kan alléén controleren naar aanleiding van de jaaroverzichten die SBB en RWS leveren en controletijd is er niet. Handhaving is nu een taak van de provincies.

De handhaving daarvan in de praktijk.

verschillende provincies zien toe op handhaving met uitzondering van de rijksbossen. Die beslaan 36% van het Nederlandse bosareaal.

Niet de provincie naar de AID is toezichthouder bij:

Staatsbosbeheer	92.395 ha
Rijkswaterstaat	12.915 ha
Kroondomein	8.400 ha
Defensie	6.756 ha
Domeinen	3.577 ha
Totaal ariaal	124.043 ha

De AID blijkt niets te doen aan haar handhavingstaak Boswet. Een samenvatting van de AID bevindingen m.b.t. de Boswet is bijgevoegd.

Op ruim 1/3 van de Nederlandse bosoppervlakte is het derhalve een lokale (rijks)beheerder die zelf naar eigen believen zonder enige vorm van controle kan beslissen over ontbossingen. Er is geen controle en geen sanctie op niet-herplanten of nalaten van compenserende aanplant.

Uit dit onderzoek blijkt dat compensatie vaak niet is geregeld, niet planologisch is verankerd en niet is uitgevoerd. Een aantal oorzaken ligt hieraan ten grondslag. Zo is het compensatiebeginsel zelf al ingewikkelde materie, maar ook het vinden van een geschikte locatie en het verkrijgen daarvan is moeilijk, de registratie verloopt slecht en er is weinig controle op de uitvoering. Vooral het gebrek aan handhavingmechanismen speelt betrokken overheden parten. Ook de Algemene Rekenkamer concludeert in haar *Nota van bevindingen over de bescherming van natuurgebieden* dat de uitvoering van natuurcompensatie niet aan de gestelde eisen voldoet (Algemene Rekenkamer, 2007, concept).”

Als voorbeeld de Samenvatting Boswetrapportages Staatsbosbeheer aan LNV

(ontleend aan gegevens bij brief LNV TRCJZ/2007/806 d.d. 16/03/07: Beslissing Wob-verzoek AVIH d.d. 13/11/06.)

jaar	gevelde oppervlakte totaal	geveld bos		(her)bebost d.m.v.:			totaal nieuw bos	oppervlakte geveld bos minus nieuw bos	% tekort
		geveld als kaalkap ¹⁾	geveld als groepenkap ²⁾	natuurlijke verjonging	herbeplant	compensatie in ander gebied			
Van vóór 2001 bestaan geen rapportages. (!)									
2001	46,60	17,64	28,96	28,88	10,52		39,40	7,20	15,5%
2002	169,39	111,73	57,66	110,02	30,81	2,00	142,83	26,56	15,7%
2003	224,79	138,85	85,94	140,78	47,93	0,50	189,21	35,58	15,8%
2004	225,78	176,18	49,60	130,60	20,99	15,71	167,30	58,48	25,9%
2005	167,24	111,06	56,18	108,37	35,39	4,48	148,24	19,00	11,4%

¹⁾ Kaalkap: alle kap groter dan 0,5 ha

²⁾ Groepenkap: alle open gekapte ruimtes groter dan 0,25 ha en kleiner dan 0,5 ha

- De oppervlakte wordt bepaald vanuit de stammen die in de bosrand blijven staan.
- In de rapportages is niet opgenomen of niet-gecompenseerde omzetting naar een ander natuurdoeltype dan bos heeft plaatsgevonden.
- De (mate van) slaging van natuurlijke verjonging, herbeplanting en compensatie is niet gerapporteerd.
- SBB rapporteert niet of een tekort in het ene jaar binnen de door de Boswet gestelde termijnen wordt bebost (natuurlijk of herplant) óf wordt gecompenseerd.
- Jaarconsolidatie van de organisatie SBB vindt niet plaats.
- AID verificatie vindt niet plaats.

De AID is controlerende instantie voor SBB. De controles van de AID strekken tot bevestiging van de volledigheid en juistheid van de opgaven die SBB jaarlijks doet. (In het jaar 2007 heeft de AID geen controle-uren beschikbaar voor Boswet).

13. Verplicht stellen van het valkeniersdiploma voor iedereen die met roofvogels naar buiten wenst te treden.

Verplicht stellen van het valkeniersdiploma voor iedereen die met roofvogels naar buiten wenst te treden

Het NOVO stelt voor een valkeniersdiploma verplicht te stellen voor iedereen die met roofvogels werkt en daarmee naar buiten wil treden. Hieronder wordt begrepen jacht, demonstraties, shows, verjaging, enzovoorts.

Het afgelopen decennium neemt het houden van roofvogels een steeds grotere vlucht. Het zogenaamde arrest van Vergy heeft dat mogelijk gemaakt. Het Europese Hof velde op 8 februari 1996 een arrest (het zgn. "arrest-Vergy") dat tot gevolg heeft dat lidstaten hun vogelfokkers en -liefhebbers de mogelijkheid moeten bieden beschermde vogels, behorende tot soorten die in het wild leven op het grondgebied van EU-lidstaten, maar die zij in gevangenschap hadden gefokt, te bezitten, te vervoeren en te verhandelen.

Niet alleen het houden van roofvogels neemt toe. Het aantal mensen dat met deze vogels naar buiten treedt, neemt ook toe. Naast enkele professioneel opgezette demonstraties/shows, zien we steeds vaker mensen met een roofvogel in het straatbeeld om een evenement op één of andere wijze op te luisteren. Deze mensen, in sommige gevallen zelfs kinderen, zijn meestal niet opgeleid om met dergelijke vogels om te gaan. Dat komt het welzijn van de vogels niet ten goede.

De regels voor jacht, valkerij en de valkeniersakte zijn strikt. Van valkeniers wordt gevraagd een gedegen opleiding te volgen. Deze opleiding bestaat uit veel theorie en een tweejarige praktijkstage. De opleiding wordt afgesloten met een erkend staatsexamen. Dat is een goed en beproefd principe en draagt bij, aan een professionele/deskundige omgang met de vogels en daardoor tot het welzijn van roofvogels.

Dat staat in schril contrast met mensen die met roofvogels willen werken die niet aangewezen zijn als jachtvogelsoort en die deze vogels dus niet houden om mee te jagen maar andere redenen. Het ook voor hen verplicht stellen van een valkeniersdiploma zal de professionaliteit ten goede komen en zal preventief werken tegen knoeierij.